

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno, Jagiellońska 3. Telefon: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2—3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Administracja czynna od godz. 9—3 popoł. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9—3 i 7—9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drukarnia — ul. S-to Jańska 1, Telefon 3-40. CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry przed tekstem—75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem—30 gr., kronika redakc., komunikaty—70 gr. za mm. jednoszp., ogłoszenia mieszkaniowe—30 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się: za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagranicą 100%, zamieszkuje 25%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Za numer dowodowy 20 gr. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, za tekstem 10-ciołamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Ekonomiczne podłoże konfliktu na Dalekim Wschodzie.

W otrzymanym niedawno numerze noworocznym „Listów Harbińskich”, wydawanych w Harbinie przez Stowarzyszenie „Gospoda polski” znajdujemy niezmierznie ciekawy artykuł rzucający światło na istotne podłoże wypadków w Mandżurji i Szanghaju. Wynika z niego niezbicie, że najważniejszym powodem zbrojnego wystąpienia Japonji jest katastrofalny skutek dla jej przemysłu i handlu bojkotu towarów japońskich w Chinach. Okupując Mandżurję i Szanghaj Japonia pragnie złamać ów bojkot przy najmniej w tych portach i centrach handlowych, gdzie on przynosi jej najdotkliwsze straty. Czy oręż okaże się jednak skutecznym środkiem przeciwko bojkotowi — to dalsza przyszłość dopiero pokaże. Wobec ogólnego zainteresowania, jakie wzbudza przebieg konfliktu chińsko-japońskiego, podajemy artykuł „Listów Harbińskich” prawie w całości. (Przyp. redakcji).

kwidacji przedsiębiorstw, oficjalny przedstawiciel japońskiego handlu lokotaki w swoim komunikacie dla prasy japońskiej mówi, że bojkot wzrasta się do niebywałych rozmiarów. Około 200 średnich i drobnych przedsiębiorstw w Szanghaju będzie zamknięte nie dziś to jutro. Tylko 20 proc. produkcji we wrześniu, sprzedano w Południowych Chinach i Indjach. W październiku i ten mały zbył uległ dalszej redukcji.

Antyjapoński bojkot wprowadzono również i w Kantonie. Japońskie T-wo Żeglugi „Osaka Kiosen Kajsia” w najbliższej przyszłości zmuszone będzie przerwać rejsy na linię Kanton — Formosa wobec strajku robotników, ładujących towary na okręty. Także przerwa rejsy na liniach chińskich towarzystwa niesubsydowane przez rząd japoński.

Tardieu na czele rządu francuskiego. Skład nowego gabinetu.

PARYŻ. (Pat.) — W niedzielę w ciągu wieczora Tardieu sformował gabinet, którego listę o godz. 0.15 przedstawił Prezydentowi Republiki. Prezydent Republiki mianował rząd w składzie następującym: Prezes Rady Ministrów i minister Spraw Zagranicznych — TARDIEU (deputowany, republican de gauche), Minister Spraw Wewnętrznych — MAHIEU (senator, Union democratique et radicale), Minister Finansów i Budżetu — FLANDIN (deputowany, republican et gauche), Minister Sprawiedliwości — REYNAUD (deputowany Action democratique et sociale), Minister Obrony Narodowej — PIETRI (deputowany, republican de gauche), Minister Oświaty — ROUSTAN

(senator, groupe de la gauche democratique radicale et radicale - socialiste), Minister Pracy — LAVAL (senator, niezależny), Minister Komunikacji i Robót Publicznych — GUERNIER (deputowany, gauche radicale), Minister Handlu — ROLLIN (deputowany, republican de gauche), Minister Rolnictwa — CHAUVEAU (senator, Union republicaine), Minister Kolonij — CHAPPEDELAINE (deputowany, gauche radicale). Równocześnie Prezydent Republiki mianował 7-ia podsekretarzy stanu a między in. w Prezydium Rady Ministrów dotychczasowego ministra Spraw Wewnętrznych Cathala (deputowany, gauche sociale et radicale).

Odgłosy wypadków kłajpedzkich.

Zwrot Kowna w stosunku do Polski? Narada u Prezydenta Smetony. Biuletostockie „Unzer Leben” donosi z Kowna, iż w nocy z dnia 14 na 15 h. m. odbyła się tam pod przewodnictwem prezidenta Smetony narada przedstawicieli rządu i stronnictwa rządowego Tautiunkai, na której omawiano zasadnicze wytyczne litewskiej polityki zagranicznej. Przedzwyczajnie długo dyskutowano nad stosunkiem do Niemiec i nad możliwością zmiany orientacji politycznej przez odstąpienie od dotychczasowej linii współpracy z Niemcami na terenie międzynarodowym. Równocześnie wysuwano kwestję rewizji stosunku do Polski i złagodzenia kursu polityki antypolskiej. W wyniku tej narady sprawa Wilna została odsunięta na plan drugi już podczas naradowych uroczystości litewskich, związanych z obchodem niepodległości. (W. L. P.) Przyp. redakcji. Wiadomość powyższą po dajemy na odpowiedzialność źródła.

Podług oficjalnych japońskich danych, ogólny obrót handlowy Japonji i Chin za wrzesień 1931 r. wyrażał się w sumie jen 37.303.000. (Jena = około 3,5 zł.).

Chiński bojkot japońskich towarów wywiera silny wpływ wogóle na życie ekonomiczne Japonji.

Obrót towarowy przewozowej morskiej kompanji „Nippon Jusin Kajsia” między Osaka i Szanghajem w październiku roku zeszłego stanowią 2300 ton, zaś w tymże miesiącu 1930 roku stanowią 17.000 ton.

Zacięta obrona Szanghaju. Walki o Kiang-Wang.

SZANGHAJ. (Pat.) — Pomimo, iż bitwa trwała cały dzień, ludność cywilna Szanghaju złożyła dowód jak największego spokoju i zimnej krwi. Po zachodzie słońca nad Kiang-Wang widoczna była wielka luna. Kiang-Wang po południu był ponownie zdobyty przez Japończyków. Ludność chińska Szanghaju wykazuje wielkie zdenerwowanie.

szereg narad w łonie Kuomintangu i działaczy rządowych. Za przyjęciem ultimatum japońskiego odpowiedzialną za część rządu centralnego, a przedzwyczajnie Ciang-Kai-Szek, natomiast odrzucenia ultimatum domagali się dowódcy 19-iej armji kantońskiej, komendant oddziału szanghajskiego oraz większość Kuomintangu.

Bojkot japoński rozpoczął się w końcu września i początku października. W październiku obrót handlowy Japonji z Chinami upadł do 30.537.000 jen. Z tej sumy eksport Japonji do Chin stanowią 15.089.000 jen. Wogóle eksport z Japonji do Chin za 10 miesięcy r. ub. zmniejszył się o 103.279.000 jen w porównaniu z tymże okresem 1930 roku.

Ofenzywa japońska rozwija się zgodnie z nakreślonym planem. Korespondent Reutera widział, jak pociski japońskie wybuchły poza Kiang-Wang, wówczas gdy samoloty japońskie rzucały bomby na miejscowości, położone przed Kiang-Wang. Korespondent Reutera, który posuwał się naprzód z armją japońską, twierdzi, iż 5.000 żołnierzy japońskich, popar-

tych ogniem artyleryjskim, zyskało dzisiaj rano na terenie przeszło 8 km. Opór chiński był znacznie słabszy od japońskiego ataku. Japończykom udało się osiągnąć cel, jaki sobie postawili i podczas operacji w dniu dzisiejszym celem tym było przerwanie frontu poprzez koleje Szanghaj — Wusung. Obecnie armja japońska ma posuwać się stopniowo poza zapórę ognia artyleryjskiego, poparta przez siły lotnicze.

W ciągu niedzieli wypadkiem najbardziej zasługującym na uwagę w ciągu przebiegu bitwy była ścisła współpraca armji kantońskiej z wojskami Ciang-Kaj-Szeka, które walczyły ramię przy ramieniu, pomimo pogłosek, iż Ciang-Kaj-Szek nie będzie wspierał kantończyków.

Wobec odrzucenia ultimatum, punktualnie o godz. 7.30 Japończycy rozpoczęli ofensywę. Pod osłoną huraganowego ognia artyleryjskiego ruszyli do ataku piechota, wspierana przez tanki i aeroplany bombardujące. Uderzenie japońskie skierowane było na 2 punkty oporu Chińczyków: Wu-Sung i miasto Kwang-Wan.

W związku z powiększeniem się antyjapońskiego bojkotu w południowych prowincjach Chin, w Szanghaju zupełnie ustał obrót handlowy między chińskimi i japońskimi firmami. Już w końcu września w gwałtowny sposób upadł import towarów z Japonji. W pierwszym rzędzie nie miały zbytu takie towary, jak cukier, zapalki, szkło, skóry, obuwie kauczukowe i t. d. Również znacznie spadły obroty transportowych japońskich towarzystw przewozowych na rzecę Jangtse.

Antyjapoński bojkot, wywiera wielki wpływ nie tylko na eksport towarów bawelnianych z Japonji do Chin, lecz również na sprzedaż tychże towarów w Szanghaju, produkowanych na 34 fabrykach japońskich w tymże mieście. Z powodu bojkotu kolosalna ilość tych towarów leży na składach w różnych portach chińskich i dlatego też związek japońskich fabrykantów wyrobów bawelnianych zamierza zamknąć te fabryki w najbliższym czasie.

Japończycy powoli posuwają się naprzód.

TOKIO, 22. 2. (Pat.) — Ofenzywa japońska trwa. Walki coraz bardziej zbliżają się do koncepsji międzynarodowej. Pod osłoną silnego ognia artyleryjskiego czołgi i piechota japońska powoli przenikają do Kiang-Wan.

Japońskie wtargnęły w wylom pozycyj chińskich karabinów maszynowych i usiłują otoczyć Kian-Wan ze wszystkich stron. Linja walk przesunęła się nieco dalej na pograniczne tereny japońskie międzynarodowej i Japończycy rozpoczęli atak poprzez Sza-Pei.

Apel Rady Ligi do Japonji. Wzburzenie w Londynie.

Dwunastu członków Rady Ligi Narodów, t. zn. wszyscy, prócz stron znajdujących się w konflikcie, wystosowali w ub. piątek apel do Japonji w którym stanowisko swoje określili po raz pierwszy mocniej i wyraźniej. Apel ten zawiera m. in. następujące ważne stwierdzenia:

Wzmocnienie bojkotu powoduje nie tylko zamknięcie japońskich przedsiębiorstw w Chinach, lecz według zdania prasy japońskiej, stanowi groźbę dla całego przemysłu japońskiego.

Zmniejszenie handlu z Chinami tem samem powiększa w nadzwyczajny sposób zapasy towarów niesprzedanych w Japonji. Zapasy towarów bawelnianych w końcu października r. z. wyniosły sto tysięcy bel, co stanowi zwiększenie o 29.735 bel w porównaniu z końcem października 1930 roku. Na możliwość poprawy handlu prasa japońska zapatruje się pesymistycznie.

Niepowodzenia Japończyków.

SZANGHAJ, 22. 2. (Pat.) — W ciągu popołudnia ofenzywa japońska na całej linii zatrzymała się. Wpobliżu Sza-Pei przy dworcu kolejowym Chińczy nieznacznie posunęli się naprzód. Pociski chińskie poczyniły wielkie spustoszenia na tyłach armji japońskiej. Japończycy ostrzelwali bardzo silnie Sza-Pei, jednak bez większych skutków.

Pożar Sza-Pei. — Duże straty.

SZANGHAJ, 22. 2. (Pat.) — Artylerja japońska wzniciła olbrzymie pożary w Sza-Pei, według obliczeń, podanych przez Japończyków, straty ich sięgają 300 zabitych, przypuszczają jednak, że straty te są znacznie większe. Chińczycy stracili 500 ludzi, zaś rannych mają półtora tys. Oprócz tego są bardzo duże straty wśród ludności cywilnej.

Kłajpedzianom odmówiono paszportów do Genewy.

Sprawozdawca z ramienia Rady Ligi, p. Colban, który wygotowywał raport w sprawie wypadków w Kłajpedzie korzystał ze współpracy ekspertów prawniczych, p. p. Basdevant (Francuz), Pilotti (Włoch) i Williamsa Markin (Anglik). Wobec sprzeczności w przedstawianiu faktów przez obie strony, komitet ten miał duże trudności.

Handel Japonji z Centralnemi i Południowemi Chinami przestał istnieć, z Północnemi zaś Chinami i Mandżurją znacznie się zmniejszył. Obecny bojkot towarów japońskich nie tylko zakazuje transakcji handlowych, lecz zabrania nawet opłacać rachunki za zakupione towary przez firmy chińskie w Japonji za uskutecznione transakcje przed konfliktem w Mandżurji.

Wobec sprzeczności w przedstawianiu faktów przez obie strony, komitet ten miał duże trudności. Niemiecka większość Sejmiku Kłajpedzkiego zamierzała wysłać do Genewy swoich przedstawicieli celem oświetlenia wypadków od strony niemieckiej, ale rząd litewski odmówił im wydania paszportów.

Japonja odrzuca apel Rady Ligi.

TOKIO, 22. 2. (Pat.) — Odpowiedź japońska na apel Rady Ligi Narodów zapytuje, dlaczego apel Ligi został skierowany wyłącznie do Japonji i podtrzymuje dalej twierdzenie, że Chińczycy mimo pokojowych zapewnień dopuszczają się czynów, nie mogących być tolerowanymi i naruszających prawa i interesy japońskie. Dalej odpowiedź japońska kwestjonuje słuszność zastosowania art. 10 do faktu wysylki wojsk japońskich do Mandżurji i Szanghaju oraz podkreśla, że pakt Kelloga nie stanowi części składowej paktu Ligi Narodów.

Zwycięstwo partji rządowej.

TOKIO, 22. 2. (Pat.) — W ostatecznym wyniku powszechnych wyborów do parlamentu rządowa partja Seiyakai zdobyła większość 136 mandatów, zdobywając ich ogółem 301. Partja opozycyjna Minsceto otrzymała 149 mandatów, proletarijusz — 5, inne partje — 11 mandatów.

Delegacja „Legionu Młodych” u Marszałka Piłsudskiego.

Dziś zameldowała się w Belwedrze delegacja „Legionu Młodych” i wręczyła Marsz. Piłsudskiemu dyplom Członka Honorowego i znak organizacji „Legionu Młodych”.

Wobec sprzeczności w przedstawianiu faktów przez obie strony, komitet ten miał duże trudności. Niemiecka większość Sejmiku Kłajpedzkiego zamierzała wysłać do Genewy swoich przedstawicieli celem oświetlenia wypadków od strony niemieckiej, ale rząd litewski odmówił im wydania paszportów.

Wobec sprzeczności w przedstawianiu faktów przez obie strony, komitet ten miał duże trudności. Niemiecka większość Sejmiku Kłajpedzkiego zamierzała wysłać do Genewy swoich przedstawicieli celem oświetlenia wypadków od strony niemieckiej, ale rząd litewski odmówił im wydania paszportów.

Odpowiedź chińska na ultimatum japońskie.

MOSKWA, 22.II. (Pat.) Donoszą do prasy sowieckiej: Odpowiedź chińska na ultimatum japońskie zawiera 5 punktów: W punkcie 1-szym Chinj proponują, aby z Szanghaju wycofały swe wojska obie strony. W punkcie 2-im zgadzają się na ograniczenie propagandy antyjapońskiej zgodnie z istniejącym prawodawstwem chińskim, zaznaczając jednak, że ani wolność słowa, ani też wolność prasy nie może być ograniczona. Punkt 3-ci głosi, że nie może być mo-

Wobec sprzeczności w przedstawianiu faktów przez obie strony, komitet ten miał duże trudności.

Wobec sprzeczności w przedstawianiu faktów przez obie strony, komitet ten miał duże trudności. Niemiecka większość Sejmiku Kłajpedzkiego zamierzała wysłać do Genewy swoich przedstawicieli celem oświetlenia wypadków od strony niemieckiej, ale rząd litewski odmówił im wydania paszportów.

Komitet Ekonomiczny Ministrów.

Dziś w godzinach porannych odbyło się posiedzenie Kom. Ekonomicznego Min., pod przewodnictwem p. premiera Prystora, na którym przeprowadzono dyskusję, nad zagadnieniem bilansu handlowego.

Wobec sprzeczności w przedstawianiu faktów przez obie strony, komitet ten miał duże trudności.

Wobec sprzeczności w przedstawianiu faktów przez obie strony, komitet ten miał duże trudności. Niemiecka większość Sejmiku Kłajpedzkiego zamierzała wysłać do Genewy swoich przedstawicieli celem oświetlenia wypadków od strony niemieckiej, ale rząd litewski odmówił im wydania paszportów.

Losy Wielkiej 5 klasy

sz już do sprzedaży.

Clagnienie trwa od 10-go marca do 14-go kwietnia włącznie.

Potowa losów wygrał 66000 wygrał i 25 premii.

Główna wygrana 1.000.000 zł.

KOLEKTURA LOTERJI PAŃSTWA „LICHTLOS”

WILNO, WIELKA 44

P. K. O. 81051 Telefon 4-25

O upadku japońskiego handlu i li-

Wobec sprzeczności w przedstawianiu faktów przez obie strony, komitet ten miał duże trudności.

Punkt 3-ci głosi, że nie może być mo-

Odpowiedź chińską poprzedził podobno

Sily chińskie pod Szanghajem.

Wobec sprzeczności w przedstawianiu faktów przez obie strony, komitet ten miał duże trudności.

Georges Washington

Pierwszy Prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki Półn.
(ur. 22-II 1732 r. — umarł 14-VIII 1799 r.)

Georges Washington, którego 200-letnie rocznicę urodzin obchodzą uroczystości Stany Zjednoczone, a z nim i cały świat cywilizowany, urodził się 22 lutego 1732 r. w Bridges Creek, w pobliżu Fredricksburg, w stanie Wirginia. Ojciec jego był właścicielem rozległych dóbr i kopalni żelaza. Młody Washington przeżywał najchętniej w Bridges Creek, gdzie błąka się po polach, pilnuje niewolników przy pracy. Ojciec odumiera go, gdy ma lat 11. Zostaje pod opieką przyrodniego brata, Wawrzyńca, który wraz z drugim bratem z pierwszego małżeństwa, dziedziczy prawie cały majątek po ojcu. Otdąd Jerzy przenosi się do Mount Vernon.

Rok 1752 jest zwrotnym punktem w życiu Washingtona. Latem tego roku umiera Wawrzyńca, Jerzy zostaje wykonawcą jego testamentu i jednym spadkobiercą. Tak więc mając zaledwie 20 lat zarządza już olbrzymimi plantacjami. Jako swą stałą siedzibę obiera Mount Vernon. W 1755 roku, w czasie zataru Korony Angielskiej z Francuzami o tereny w dolinie Ohio, Washington rozpoczyna swą karierę wojskową, mianowany przez gen. Braddock adiutantem jego, w stopniu pułkownika.

W 4 lata potem poślubia Martę Dandridge, wdowę po pułkowniku D. P. Custis z dwójkiem dzieci. Żona wrociła mu w posagu olbrzymie dobra, drugo się do wielkości w Wirginii. Od ślubu aż do wybuchu rewolucji (1765) Washington nie bierze prawie wcale udziału w życiu politycznym, pełniąc jedynie godność członka rady stanu Wirginia. W 1765 r., gdy wybuchł spór pomiędzy koloniami angielskimi a metropolią, wywołany narzuconiem kolonom podatku stempowego, Washington opowiada się po stronie kolonii. We wszystkich prawie Stanach tworzą się oddziały ochotnicze, gotowe do walki z Anglikami. Washington zostaje dowódcą takiego oddziału w Wirginii.

Pierwsze krwawe starcie nastąpiło w kwietniu 1775 r., 10-go zaś maja drugi generałny Kongres Kolonialny w Filadelfii dekretuje utworzenie armii, a 15 czerwca powierza naczelne dowództwo Jerzemu Washingtonowi. W ciągu krótkiego czasu udaje się Washingtonowi zorganizować armię w sile 20.000 ludzi, poczem przystępuje on do oblężenia Bostonu, który Anglije w marcu 1776 opuszczają, zostawiając 200 dział i obfity materiał wojenny.

Po pierwszej zwycięskiej fazie walki o niepodległość Stanów, następuje 5 lat wojny, toczącej się raczej szczęśliwie dla metropolii.

W międzyczasie — 4 lipca 1776 r. — większość Kongresu ogłasza „Deklarację Niepodległości”. Ten akt i zwycięstwa Washingtona pod Trentown i Princeton (1776) budzą nadzieję w całym kraju. Kongres nadaje wodzowi władzę dyktatorską. W r. 1778 Francja uznaje niepodległość Stanów, a w r. 1780 przesyła desant, złożony z 6000 ludzi. Połączona woj-

ska amerykańsko-francuskie zmuszają Anglików do kapitulacji pod Yorktown (1781). Rozpoczynają się układy pokojowe, zakończone pokojem w r. 1783 w Wersalu i uznaniem niepodległości Stanów Zjednoczonych.

Washington wraca teraz do Mount Vernon. W r. 1789 wybiera go Kongres, w uznaniu zasług, na pierwsze go prezydenta, którą to godność pełni Washington przez 8 lat, czyli przez 2 kadencje. W r. 1797 Kongres chce powierzyć Washingtonowi tę godność po raz trzeci, Washington odmawia jednak i wraca do Mount Vernon, poświęcając się całkowicie sprawom i życiu rodzinnemu. Umiera 14 sierpnia 1799 r.

M. D.

Uroczystości w Warszawie.

WARSZAWA, 22. 2. (Pat). — W dniu 22 b. m. w sali Rady Miejskiej odbyła się uroczysta akademja celem uczczenia 200-letniej rocznicy urodzin Jerzego Washingtona, pierwszego prezydenta St. Zjedn. Amer. Półn. Przy stole prezydjalnem zasiadli marszałek Senatu Rączkiewicz, chargé d'affaire St. Zjedn. Flack, prezydent miasta Warszawy Słomiński, prof. Askenazy oraz prezes Izby Polsko-Amerykańskiej p. Kotowski. Na akademji przybyli posłowie państw obcych, akredytowani w Warszawie, posłowie i senatorowie, przedstawiciele duchowieństwa, generalicja, przedstawiciele władz państwowych i samorządowych i t. d. O godz. 17 min. 15 weszli na salę Pan Prezydent w otoczeniu domu wojskowego i cywilnego, w towarzystwie premiera i członków rządu. Orkiestra odegrała hymn narodowy.

Po zagajeniu akademji przez prezesa komitetu organizacyjnego p. Leona Kotowskiego przemawiał marszałek Senatu Rączkiewicz, kreśląc piękną i szlachetną sylwetkę wodza narodu amerykańskiego. Po tem prze mównicy orkiestra odegrała hymn amerykański. Następnie w imieniu dyplomacji złożył hołd pamięci Washingtona prezydent Słomiński. Odczyt o Washingtonie wygłosił prof. Askenazy Ostatnim mówcą był Flack.

Na zakończenie akademji uchwalono wysłać do prezydenta Hoovera depeszę.

Wilno ku czci Washingtona.

W najbliższą niedzielę w związku z 200-leciem urodzin Waszyngtona, odbędzie się w małej sali miejskiej uroczysta akademja ku czci pierwszego prezydenta St. Zjednoczonych. Na program akademji złożą się: zagajenie przez prezydenta miasta mec. Polejowskiego, odczyt okolicznościowy prof. Ryszarda Miernickiego oraz produkcje wokalnemuzyczne.

W dniu wczorajszym Komitet Obchodu Uroczystości wysłał na ręce ambasadora Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej depeszę z wyrazami czci Wilna i Ziemi Wileńskiej dla Wielkiego Bojownika o wolność.

Nowy skład delegacji francuskiej w Genewie

PARYŻ, 22. 2. (Pat). — Delegacja francuska na konferencję rozbrojenia w Genewie ma obecnie skład następujący: Tardieu, Paul-Boncour, Fabry, Pietri i Reynaud. Byli ministrowie marynarki i lotnictwa Dumont i Dumesnil będą teraz wchodzili w skład delegacji w charakterze doradców technicznych.

Tardieu opuszcza Paryż we wtorek wieczorem po przedstawieniu się

Plenum konferencji rozbrojeniowej

odbędzie się we czwartek. GENEWA, 22. 2. (Pat). — Plenaryjne posiedzenie konferencji rozbrojeniowej zostało zwołane na czwartek

Hoene Wroński a doba współczesna

Na ostatniej „Środzie literackiej” wygłosił odczyt Jerzy Braun, poeta i powieściopisarz, dawniej redaktor „Gazety Literackiej” w Krakowie, obecnie przebywający stale w Warszawie. Tytuł odczytu brzmiał: „Hoene Wroński a doba współczesna” (O nowy ład moralny w świecie cywilizowanym). Prelegent omówił na wstępie powszechny kryzys, jaki ogarnął po wojnie światowej cywilizację białej rasy, kryzys, który wielu myślicieli współczesnych uważa za znak rozkładu i zmierzchu jednej ery historycznej, a może i brask drugiej, doskonalszej ery. Ten przejściowy, przemowlony okres scharakteryzował prelegent, ukazując chaos i rozstrój na czterech głównych płaszczyznach życia społecznego (gospodarczej, politycznej, religijnej i umysłowej). Ponury obraz obecnej sytuacji świata cywilizowanego, podkreślony jeszcze powszechnym brakiem wiary w kryterja rozumowe, w jakieś prawdy niewzruszone i przez wszystkich uznane — nie doprowadził jednakowoż prelegenta do wniosków pesymistycznych.

Wprost przeciwnie, powołując się na wrodzone nam poczucie sensu i celowości życia, na zadziwiająca precyzję i harmonję panującą we wszechświecie, stwierdził on, że wszystkie dzisiejsze klęski, cały ten chaos (poza to bez wyjścia), stanowi opatrnościową konieczność historyczną, bo ma pobudzić ludzką doświadczenia jej życia zbiorowego z dotychczasowej płaszczyzny ciasnego materializmu — na płaszczyznę ducha, czyli rozumu absolutnego, w którego świetle wszystkie dręczące ludzką doświadczenia, zostaną rozwiązane bez trudu. Epoka przejściowa ma doprowadzić do tego, że świat współczesny widać niedostateczny i względnie dotychczasowych swych celów, gospodarczego, politycznego, religijnego i umysłowego — postawi sobie ostateczną cel — cel absolutny. Tym celem jest prawda. Ludzie powinni zrozumieć, że wszystkie ich wysiłki nie zdadzą się na nic, póki nie poznają czym jest rzeczywistość, kim jest człowiek i jakie są ostateczne przeznaczenia każdego poszczególnego indywiduum i ca-

Krwawe zajścia w zagłębiu Dąbrowskiem.

2 zabitych — 2 rannych.

Sosnowiec 22. II. W niedzielę o godz. 12-ej w podmieście Ksawera pod Będzinem była widownia krwawego zajścia. W czasie masówki, zwolanej przez agitatorów komunistycznych przy udziale kilkuset robotników — przechodzący tamteży patrol policyjny został obrzucony kamieniami i strzałami rewolwerowymi. Strzały posypały się z okien domów i z za płotów. Patrol został osaczony przez tłum. Wobec groźnej postawy napastującego tłumy policjanci zmuszeni byli dać salwę w powietrze. Tłum w dalszym ciągu napastował. Policja oddała wtedy kilka strzałów do napastników. Jeden z nich, Daniel Kajda, padł trupem na miejscu drugi — Marjan Adamczyk — ciężko ranny, odwieziono do szpitala — zmarł. Lekko ranny został Józef Calka, oraz posterunkowy policyjny Mazur.

W czasie krwawego starcia tłum pierzeł. Władze śledcze i policyjne weszły energicznie do dochodzenia.

Szereg danych wskazuje, że zajścia spowodowane zostały przez agitację komunistów, którzy dążą do wywołania t. zw. czarnego strajku i wykorzystują każdą nadarzającą się okazję, celem spowodowania krwawych starć z policyjnymi.

W nocy z niedzieli na poniedziałek polejca przeprowadziła w całym zagłębiu szereg rewizji i dokonała aresztowań kilkunastu znanych oddawna polejca działaczy komunistycznych.

Po krwawych wypadkach.

SOSNOWIEC, 22. II. (Pat). Sytuacja na kopalniach, zrzeszonych w Radzie Zjazdu, pozostaje bez zmiany. Robotnicy, przydzieleni do t. zw. obserwacji, zjechali normalnie do pracy. Hasło, propagowane przez komunistów, co do przejścia od poniedziałku do czwartego strajku nie odniosło skutku.

SOSNOWIEC, 22. II. (Pat). W dniu dzisiejszym sytuacja na terenie zagłębia Dąbrowskiego przedstawia się następująco: Strajkująca załoga 23-ch kopalni, na jednej tylko kopalni, t. j. „Reden”, zarządzono świętówkę. Ogółem nie pracuje na pierwszej zmianie 10.340 górników, z czego strajkuje 9.772, a nieczynnych wskutek świętówki jest 578. Na obserwacje do wszystkich kopalni zjechało 1346 górników.

Jeszcze 2 ofiary.

trze nie pomogła i strzały rewolwerów nie ustawały polejca zmuszona była zrobić użytek z broni. Jednym z demonstrantów został zabity, jeden ciężko ranny. Nawłaska zabite go dotychczas nie stwierdzono. Rannym był znany działacz komunistyczny Antoni Bartosik. Przewieziono go do szpitala, gdzie w kilka godzin później zmarł.

Krwawa awantura na Uniwersytecie Warszawskim.

Noże i pałki na zebraniu Bratniej Pomocy.

Na miejsce przybyły karetki Pogotowia w celu opatrzenia rannych i pobitych.

Zwane zebranie opuścili wszyscy, z wyjątkiem garstki zaprzysiężonych obywateli, którzy już we własnej rodzinie i bez sprzeciwu przeprowadzili je do końca.

Komendant główny Legionu Młodych, natychmiast po ekscesach na terenie Uniwersytetu wydał następujący rozkaz:

„Do członków Legionu Młodych Akademickiego Związku Pracy dla Państwa, Studentów U. W.”

W związku z wypadkami, jakie miały miejsce w niedzielę dnia 21 lutego b. r. na zebraniu walnem Bratniej Pomocy U. W., a mianowicie:

1) Wystawienie przez Obóz Wielkiej Polski na presea Towarzystwa W. Z. Węgliskiego, kandydatury prowokacyjnej dla całego Obozu Państwowego;

2) Pokrajanie nożami Kolegów, przez szumowny obywatelski, podczas Walnego Zebrania;

3) Prowokacyjne rzucenie bomb lawiających przez komunistów;

Stwierdzam, że należenie do Bratniej Pomocy w takim stanie rzeczy stało się niemożliwym dla każdego akademika, wobec czego zabraniam należenia Członkom LEGJONU MŁODYCH do Bratniej Pomocy S. U. W.”

Przyp. redakcji. Wczoraj, po nadejściu o powiększeniu zajęcia wiadomości do Wilna, „Dziennik Wileński” wydał sensacyjny dodatek nadzwyczajny, całą winę za zajścia zwałajac starym i starym w zyczeniem oczywiście na młodzież „sanacyjną”. Czy temu ktoś uwierzy wątpić należy, bo szczególnie mi, wilmianie, którzy dobrze jeszcze pamiętamy wypadki listopadowe wiemy, co potrafi młoda latorość endecka...

Plenaryjne posiedzenie Sejmu.

Uchwalenie szeregu ustaw gospodarczych. Incydent.

WARSZAWA, 22. 2. (Pat). — Otwierając poniedziałkowe posiedzenie Sejmu marszałek SWIĄTOLIŃSKI zakomunikował, że od posłanki Rudnickiej z Kl. Ukr. otrzymał list z dnia 19 b. m., w którym oświadcza ona, że wycofuje sprawę, wniesioną do sądu honorowego przewodniczący do czasu, w którym posłanka Rudnicka krytykuje postępowanie prezydium Sejmu, dotyczącego sfornowania sądu honorowego — przeto wycofuje ją do porządku z zapisaniem do protokołu.

Zakończyła Izba porządku dziennego.

Pos. SWIĄTOLIŃSKI złożył sprawozdanie komisji prawniczej o rządowym projekcie ustawy w sprawie wprowadzenia przepisów o najbliższych cenach licytacyjnych w ustawie postępowania sądowego cywilnego z roku 1874 i w ustawie o przetargu przemysłowym i zarządzie przymusowym Referent podkreślił, że wspomniany projekt przynosi ulgi przedewszystkiem dla rolników Komisja podwyższyła minimum ceny licytacyjnej z 1/3 na 1/2 dla rolniczości i z 1/2 na 2/3 dla nieruchomości. Komisja wprowadziła między innymi przepis, że sprzedaż narzędzi pracy z warsztatów rolnych w województwach wschodnich nie będzie możliwa.

Po krótkiej dyskusji projekt ustawy przyjęto w 2 i 3 czytaniu.

Następnie pos. Świeńskich referował projekt ustawy o ulgach w egzekucji sądowej przeciwko gospodarstwu rolnym. Najważniejszy punkt dotyczył odroczenia licytacji go spodarstw rolnych na okres, nie przekraczający roku gospodarczego. Licytacja może być odroczone, gdy chodzi o rozstrzeżenie z tytułu podatków, opłat skarbowych i komunalnych, dalej w wypadkach, gdy została otwarta upadłość dłużnika, albo jeżeli sąd nabierze przekonania, że z powodu zbyt wielkiego zadłużenia utrzymanie gospodarstwa w ręku dłużnika jest niemożliwe, dalej jeżeli sąd nabierze przekonania, że wierzyciel byłby naruszony na nieproporcjonalną szkodę.

Projekt ustawy przyjęto w 2 i 3 czytaniu.

Po zatwierdzeniu paru jeszcze projektów ustaw pos. DUCH referował imieniem komisji administracyjnej wniosek Kl. Nar. w sprawie wstrzymania wykonywania uchwały Rady Min., dotyczącej zniesienia 20 powiatów.

Do dyskusji wniosek odrzucono.

Zakończył pos. PACHOLCZYK (BB) przedstawiając w imieniu komisji admin sprawozdanie o dwóch wnioskach PPS. w sprawie konfiskat.

W dyskusji pos. TRAMPZYŃSKI z Klubu Narodowego w dłuższym przemówieniu ostrze-

atakował władzę za bezprawne jego zdaniem przeprowadzenie konfiskat. Między innymi mowa wyraził się, że jeżeli tak dalej pójdzie to jedyną odpowiedzią będzie powstanie prasy podziemnej

Po tych słowach pos. Trampczyńskiego powstała w Izbie wielka wzrusza i podniecenie na ławach B. B. Padaly różne okrzyki pod aresem pos. Trampczyńskiego. Marszałek ciągle dzwonił i wzywał do spokoju.

W pewnej chwili pos. Babski zaczął krytykować zarządzenie marszałka, za co został przywołany do porządku, z zapisaniem do protokołu Wśród ogólnej wzruszy marszałek przywołał wielu posłów do porządku.

Wśród różnych okrzyków postowie z prawicy i lewicy opuścili salę obrad. Postowie lewicy zaczęli śpiewać: „Cdy naród do boju” i t. d. Po odejściu opozycji posłowie BB. zajęli opuszczone ławy.

Wnioski komisji o odrzuceniu wniosku PPS przyjęto.

Zakończyła Izba przystąpiła do sprawozdania komisji admin. o wnioskach opozycyjnych domagających się zwolnienia nadzwyczajnej komisji dla zbadania rzekomych nadużyć popełnionych przy tych wyborach i pociągnięciu winnych do odpowiedzialności. Izba odrzuciła wnioski stronnictwa opozycyjnych.

Po zamknięciu obrad rozległy się okrzyki: Niech żyje Marszałek Piłsudski

Spłata zaległości podatkowych

tematem dyskusji na komisji skarbowej.

WARSZAWA, 22. 2. (Pat). — Na poniedziałkowym posiedzeniu sejmowej komisji skarbowej, w debacie nad projektem ustawy o spłacie zaległości podatkowych, zabrał głos przed referentem projektu wiceminister skarbu ZAWADZKI. Chcąc stanowczo podkreślić — mówił wicemin. — że ustawa nie jest pożyteczna jako ustawa amnestyjna, lecz jako ustawa, porządkująca pewien stan rzeczy, wywołany wskutek wielu przyczyn. Celem jej nie jest amnestja, nie poświęcenie interesów skarbu, lecz ulgi dla tych, którzy znaleźli się w ciężkiej sytuacji. Jednym z głównych celów ustawy jest umożliwienie prawidłowego dopływu i prawidłowego ściągania podatków bieżących. Uważam za rzecz zupełnie nie możliwą sztywne ustalenie, jakie ulgi mają być udzielane. Potraktować wszystko w sposób identyczny jest niepodobniestwem. Dlatego w stosowaniu tych ulg musi być daleko idea elastyczności. Sprezywanie ich odrzeka w ustawie umożliwiłoby jej racjonalne stosowanie. Wreszcie ustawa musi być uchwalona natychmiast, albo nie być wcale uchwalona. Nie może ona być przedmiotem długiej dyskusji. Dalej minister odpiara zarzut, jakoby ustawa dawała możliwość faworyzowania jednych płatników z krzywdą innych.

Ustawę przyjęto w 2 i 3 czytaniu. Przyjęto również w 2 i 3 czytaniu projekt ustawy o egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe oraz o postępowaniu egzekucyjnym w dziedzinie skarbowych, wniosek BB. do ustawy o tymczasowym stosowaniu wyjątkowych za sad bilansowania wreszcie projekt ustawy o podatku od drożdży. Zwykle jest tak minimalna na cenie chleba, tak że konsumenci nie powinni ponosić żadnego dodatkowego obciążenia.

Uroczystość ku czci s. p. prezydenta Narutowicza.

BERN, 22. 2. (Pat). — W Zurichu w szkole federalnej politechnicznej odbyło się w niedzielę uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej Prez. Gabryela Narutowicza, który od roku 1908 do 1919 był prof. hydrografii na tamtejszej politechnice.

W uroczystości wzięli udział przedstawiciele rady federalnej, rządu polskiego, władz miejskich w Zurichu, szwajcarskiej komisji szkolnej, delegacje licznych towarzystw polskich i szwajcarskich. Podczas odsłonięcia obecni byli syn prez. Narutowicza, minister Zaleski, rektor politechniki Blancherel i wielu innych, wygłoszono szereg przemówień, podkreślających tradycje więzy od wieków łączące obydwaj kraje.

Posel Afganistanu złożył listy uwierzytelniające.

WARSZAWA, 22. 2. (Pat). — Dnia 22 lutego o godz. 16 p. marszałek Shah-Wali, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny króla Afganistanu, złożył Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej swe listy uwierzytelniające na urzędowej audjencji na Zamku Królewskim. Przy audjencji był obecny podsekretarz stanu w Min. Spraw Zagranicznych p. Józef Beck.

Strajk w fabryce chemicznej.

SOSNOWIEC, 22. II. (Pat). Działano wybuch strajku w fabryce chemicznej Stram. W Stramiejszych strajkuje 280 robotników, którzy nie godzą się na obniżenie płac o 8 procent.

CHRONICIE WASZE OCZY
CZYTAŃIE I WSZELKA PRACA PRZY NIEODPOWIEDNIM ŚWIETLE NISZCZY WZROK
STOSUJCIE ŻARÓWKI PHILIPS ARGENTA

Zgon wybitnego publicysty.

S. p. Kazimierz Ehrenberg zmarł nagle w Genewie.

Ubiegłej nocy zmarł w Genewie Kazimierz Ehrenberg, znany i wybitny publicysta, ostatnio korespondent polityczny w Paryżu i w Genewie „Gazety Polskiej”.

Zgon nastąpił wskutek aneuryzmu serca.

S. p. K. Ehrenberg urodził się w r. 1870. We wczesnych latach zamieszony był razem z ojcem, którego władze rosyjskie skazały za działalność niepodległościową na wygnanie, wyjechał na Sybir. Ojciec jego był rzeźbiarzem i poetą, był autorem pieśni „O czesie wam, panowie magnaci”. Po ogłoszeniu amnestji s. p. K. Ehrenberg wraz z rodzicami powrócił do Krakowa, gdzie skończył szkołę średnią i wydział filozoficzny Uniw. Jagiellońskiego.

Działalność dziennikarską i publicystyczną rozpoczął zmarły w „Czasie” i „Głosie Narodu”, jako krytyk teatralny i publicysta polityczny.

W r. 1905 s. p. K. Ehrenberg przeniósł się do Warszawy i objął redakcję polt. „Kurjera Porannego”. W r. 1914 po wybuchu wojny światowej, wyjechał do Petersburga gdzie w dalszym ciągu pracując na polu dziennikarskim przetrwał cały okres wojny.

W r. 1918, po powrocie do Niepodległej Ojczyzny s. p. K. Ehrenberg ponownie stanął na czele „Kurjera Porannego”, pozostając na tem stanowisku do wiosny r. ub.

W okresie przed wypadkami majowymi, w czasie rządów Chjeno-Piasta wybił się na czoło publicystyki polskiej, dzięki świetnym artykułom, w sposób ostry i zdecydowany zwalczając sejmowładztwo.

S. p. K. Ehrenberg zajmował się również polityką zagraniczną, zyskując sobie uznanie w szerokiej kołach dyplomacji. Był on powiędą wychowawcą młodego pokolenia dyplomatów polskich.

Na jesieni ub. r. wstąpił do „Gazety Polskiej” i został korespondentem politycznym pisma w Paryżu i w Genewie. S. p. Ehrenberg odznaczony był komandorją Orderu „Orodzenia Polski” i Krzyżem Ofic. Francuskiej Legji Honorowej, oraz kilku innymi orderami zagranicznymi.

Nagły jego zgon w Genewie, na posterunku, wywołał przynajmniej wrażenie w szerokiej kołach politycznych i dziennikarskich.

ARCHITEKT Teodor Smorgoński
POWRÓCIŁ ul. Mickiewicza 42, m. 9, telefon 16-98
Przyjmuje 5-7
Podjętkowanie.
J.W.P. Dr. Feliksowi Majnerowi w Wilnie składamy serdeczne podziękowanie za wyłączenie naszej córki i troskliwość nad nią opiekę
Kwiatkowscey.

Popieranie Ligi Morskiej

Na zakończenie zwrócił uwagę na fakt, że plan tej olbrzymiej reformy powstał w Polsce, w kraju łączącym w środku geograficznym Europy i jak by powołano do wysunięcia koncepcji takiego nowego ładu w świecie cywilizowanym. Stwierdził, że idea Wrońskiego płyną wprost z ducha narodu polskiego, oraz polskiej poezji wieszszej i myśli filozoficznej (czy wiza ks. Piotra z „Dziadów” nie jest właśnie przecuciem tej nowej, odrodzonej przez Polskę ludzkości?). Jest już najwyższy czas na podjęcie przez Polskę wielkiej, europejskiej inicjatywy („Naród to idea” — mówił Mikiewicz). Idea powstała w łonie danego narodu, muszą być przezeń wprowadzone w czyn.

Po odczytaniu nastąpiła dyskusja, w której zabierali głos pp. prof. Kryczyński, p. Charkiewicz, dyr. Studnicki i inż. Adolph (ten ostatni gorąco poparł prelegenta), poczem prelegent w obszernym, godzinnym przemówieniu odparł wszystkie wytoczone zarzuty, rozszerzając jeszcze platformę swego odczytu i udzielając głębszych informacji o życiu, działalności i doktrynie genialnego myśliciela polskiego, Hoene Wrońskiego.

